

Legal update

Červen 2021

Weinhold Legal

Obsah

Novela zákona č. 358/1992 Sb. o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Digitalizace notářské činnosti

Aktuální judikatura

Přezkum uzavření rozhodčí smlouvy v exekučním řízení

Pracovněprávní jednání učiněné odvolaným jednatelem

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Pavel Jendrulek, Věra Tovey, Jan Čermák

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przewczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Start-upy a venture kapitál:

Pav Younis; Martin Lukáš; Jakub Nedoma

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Monika Švaříčková, Tereza Hošková

Novela zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Digitalizace notářské činnosti

Dne 4. června 2021 byla v Poslanecké sněmovně v rámci 3. čtení schválena zásadní novelizace zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů („**Novelizace**“) navazující na právní úpravu obsaženou v již dříve přijatém zákoně č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. Důvodem pro projednávání Novelizace je vedle pragmatických důvodů spočívajících zejména v odběmenění podnikatelských subjektů od administrativní zátěže také implementace požadavků tzv. digitalizační směrnice EU, jejímž účelem je zejména vytvoření jednotných pravidel pro on-line vytváření společností, zápis poboček do veřejného rejstříku a ukládání listin a údajů.

Navržená Novelizace má dělenou účinnost, avšak účinnost níže uvedeného jádra právní úpravy je stanovena k 1. září 2021.

Zásadní praktickou změnou, kterou Novelizace přináší, je již zmiňované zakládání společností on-line. Žadatelé o založení obchodních společností by dle Novelizace mohli nově namísto nutné osobní účasti v notářské kanceláři celý proces vedoucí ke vzniku obchodní společnosti včetně jejího založení uskutečnit prostřednictvím videokonference s využitím prostředků pro vzdálenou identifikaci a autentizaci v zabezpečeném prostředí Notářské komory České republiky. Totožnost žadatelů by dle předlohy měla být prokazována zejména elektronickým občanským průkazem za pomoci NFC čtečky v chytrém mobilním telefonu.

Notář by v rámci tohoto procesu ověřil přípustnost a pravdivost poskytnutých údajů, jakými jsou např. obchodní firma, předmět podnikání, resp. činnosti, bezúhonnost členů statutárního orgánu nebo právní titul k užívání sídla v základních registrech a informačních systémech veřejné správy, a následně by sepisoval, resp. ověřované listiny podepsal elektronickým podpisem. Obdobným způsobem by mohly probíhat také ostatní změny údajů zapsaných v obchodním rejstříku.

Novelizace přináší však i další změny, jakými je příkladně možnost sepsání notářského zápisu v elektronické podobě, ověření pravosti elektronického podpisu a s tím odpovídající nutnost elektronické konverze, výslovné právo notáře provádět zápis do evidence skutečných majitelů a svěřenských fondů, nebo oprávnění k vyhotovení ověřovací doložky k oficiálním listinám pro jejich použití v zahraničí (apostily).

Dle důvodové zprávy k Novelizaci by pak opatření apostilní doložky mělo být zpoplatněno částkou 300,- Kč (bez DPH).

V souvislosti s těmito změnami je Novelizací zřízena veřejná Evidence ověřených podpisů v elektronické podobě, ve které bude veřejnosti umožněno zjistit, zda je ověřovací doložka pravá. Spolu s touto evidencí by pak notáři vedli i veřejnou Sbírkou dokumentů, která by obsahovala údaje o notářských zápisech. Účelem této úpravy je tak vedle zjednodušení administrativní zátěže podnikatelského prostředí také vyšší ochrana subjektů, a to zejména před krádežemi obchodních společností prostřednictvím převodu podílů na základě zfalšovaných ověřovacích doložek

Aktuální judikatura

Přezkum uzavření rozhodčí smlouvy v exekučním řízení

(Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 3962/18, ze dne 6. dubna 2021)

V nedávné době se Ústavní soud vyjádřil k otázce přezkumu uzavření rozhodčí smlouvy v exekučním řízení a její provázanosti se smlouvou o revolvingovém úvěru.

Legal update

Červen 2021

Weinhold Legal

Stěžovatelka uzavřela dne 18. března 2016 spotřebitelskou smlouvu o revolvingovém úvěru („**smlouva**“), přičemž následně téhož dne uzavřela rozhodčí smlouvu, v níž bylo ujednáno, že případné spory ze smlouvy budou řešeny v rozhodčím řízení před jedním z třinácti vyjmenovaných rozhodců.

Stěžovatelka se následně dostala do prodlení se splátkami, na což jí úvěrová instituce opakovaně upozorňovala. V důsledku prodlení stěžovatelky se splátkami došlo k zesplatnění celé pohledávky, nicméně ani po upozornění na tuto skutečnost stěžovatelka dluh ani z části nesplnila. V důsledku jednání stěžovatelky následně podala úvěrová instituce žalobu k rozhodčímu soudu a vyzooměla stěžovatelku o jejím právu zvolit si rozhodce, který by měl vzniklý spor ve věci dle ujednané rozhodčí smlouvy rozhodnout. Stěžovatelka ani na toto vyzoomění nijak nereagovala. V rozhodčím řízení byla pohledávka příznána, a protože stěžovatelka dále svůj dluh neplnila, podala úvěrová instituce exekuční návrh.

Soud nařídil exekuci na stěžovatelku, avšak ta navrhla zastavení exekuce z důvodu nezpůsobilého exekučního titulu – nicotného rozhodčího nálezu. Dle jejího tvrzení neměl rozhodce dostatek pravomoci spor rozhodovat, neboť jak smlouva rozhodčí, tak smlouva je neplatná pro rozpor s dobrými mravy.

Exekuční soud následně exekuci zcela zastavil.

Úvěrová instituce podala proti usnesení exekučního soudu odvolání a odvolací soud změnil usnesení okresního soudu tak, že se exekuce nezastavuje. Odvolací soud své rozhodnutí opřel o nemožnost přezkumu věcné správnosti vykonávaného rozhodnutí ze strany exekučního soudu a dále o princip oddělitelnosti rozhodčí smlouvy od smlouvy hlavní.

Stěžovatelka následně podala ústavní stížnost proti usnesení odvolacího soudu.

Stěžovatelka tvrdila, že považuje smlouvu za neplatnou pro nesoulad s dobrými mravy, když celý smluvní konstrukt směřoval jen ke zcela nepřiměřenému obohacení vedlejší účastnice. Stěžovatelka argumentovala jednak vyšší úrokové míry, která činila 152,50 % p. a., dále smluvními pokutami, které dle jejího názoru postrádají smysl a účel, pro jaký jsou smluvní pokuty ujednány, neboť úvěrová instituce tyto pokuty zakomponovala do smlouvy nikoli proto, aby posílila své postavení, nýbrž aby se dále dodatečně obohatila nad rámec sjednané úplaty za poskytnutý úvěr, a v zásadě držela stěžovatelku v dluhové pastí.

Podle stěžovatelky se názor Ústavního soudu vyjádřený v nálezu sp. zn. III. ÚS 4084/12 o tom, že neplatnost úvěrové smlouvy způsobuje neplatnost i rozhodčí doložky, uplatní i na případ, kdy je zde samostatná rozhodčí smlouva. Stěžovatelka uvedla, že skutečnost, že se jedná o rozhodčí smlouvu, a nikoliv o doložku je pouze splněním zákonem požadované formy, a tedy na toto posouzení nemá vliv, neboť smlouva a rozhodčí smlouva tvoří spolu jeden obchodní konstrukt. Nadto byla rozhodčí smlouva podepsána ve stejný den jako návrh na uzavření smlouvy, a tedy byla rozhodčí smlouva podepisována předem.

Ústavní soud uvedl, že z jeho ustálené rozhodovací praxe vyplývá, že v exekučním řízení obecným soudům přísluší se zabývat vadami exekučního titulu a že jsou povinny výkon rozhodnutí zastavit také v případech, v nichž by výkon rozhodnutí vedl ke zjevné nespravedlnosti, nebo byl dokonce v rozporu s principy právního státu. Při zkoumání, zda exekuční titul netrpí zásadními vadami přitom není rozhodující, zda a jak efektivně hájí povinný svá práva v nalézacím řízení.

Dále Ústavní soud uvedl, že jeho názor vyjádřený v nálezu sp. zn. III. ÚS 4084/12, tedy že neplatnost úvěrové smlouvy způsobuje neplatnost i rozhodčí doložky se uplatní i na případ, kdy je zde samostatná rozhodčí smlouva, kterou lze obsahově a z hlediska jejího účelu považovat za rozhodčí doložku. Pokud tedy odvolací soud argumentoval principem oddělitelnosti rozhodčí smlouvy od smlouvy hlavní, nutno přihlídnout

k tvrzení stěžovatelky, že smlouva a rozhodčí smlouva spolu v této věci tvoří jeden obchodní konstrukt. Jen z důvodu toho, že rozhodčí smlouva byla sjednána na samostatné listině, nelze v daném případě z ústavněprávního hlediska rezignovat na přezkoumání celého kontraktačního procesu, včetně rozhodčí smlouvy. Přístup odvolacího soudu v dané věci byl v tomto projevem přehnaného právního formalismu, který by se zejména v obdobných případech, kdy je jedna strana zjevně ve slabším postavení, neměl v demokratickém právním státě uplatňovat.

Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že obecný soud, rozhodující ve věci, porušil práva stěžovatelky na ochranu majetku a na soudní ochranu, zaručená v čl. 11 odst. 1 a v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Pracovněprávní jednání učiněné odvolaným jednatelem

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1892/2020, ze dne 13. ledna 2021)

V tomto rozsudku se Nejvyšší soud vyjádřil k platnosti pracovní smlouvy, jež byla uzavřena odvolaným jednatelem společnosti.

Soud k tomuto mimo jiné uvedl: „*Dojde-li k zániku funkce jednatele společnosti s ručením omezeným, bude jednání této osoby (byť již není jednatelem společnosti) – za předpokladu dobré víry dotčených třetích osob v její zástupčí oprávnění – zavazovat společnost až do doby, kdy tato osoba (bývalý jednatel) bude z obchodního rejstříku vymazána. Nedostatek dobré víry třetí osoby v zástupčí oprávnění takové osoby (bývalého jednatele) zastupující společnost s ručením omezeným však vede k tomu, že právní jednání této osoby (bývalého jednatele), které nebylo zastoupeným dodatečně schváleno ve smyslu ustanovení § 440 odst. 1 o. z., společnost s ručením omezeným nezavazuje.*“

Nejvyšší soud tak v tomto rozsudku, v souladu s již dříve uveřejněnými rozsudky, akcentoval negativní stránku principu materiální publicity obsaženého v § 8 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údajím zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.

© 2021 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážet jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Filip.Hainz@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Filipa Hainze, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.